

Memo

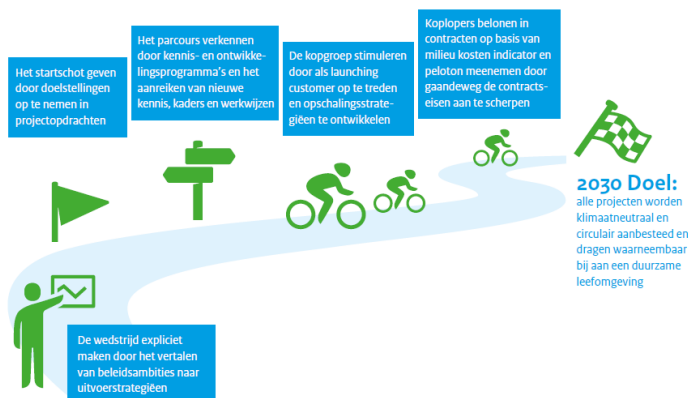
Datum	27 november 2025	Eigenaar	Marjolijn Ubink
Onderwerp	Sectorbreed CO ₂ -emissie reductieprogramma (eis 5.D) – KCI-Strategie	Kenmerk	P20160002-16766233-932
		Status	Definitief

5.D Strategie naar Klimaatneutrale en Circulaire Rijksinfrastructuurprojecten (KCI-Strategie)

Beschrijving Initiatief

Samen met het ministerie van IenW en Rijkswaterstaat heeft ProRail de Strategie naar Klimaatneutrale en circulaire rijksinfrastructuurprojecten opgesteld (KCI-strategie). De ambitie is om te werken naar volledig klimaatneutrale en circulaire infraprojecten¹, vanaf 2030, met hoogwaardig hergebruik van alle materialen en halvering van het gebruik van primaire grondstoffen. Zo verminderen we ook de uitstoot van fijnstof en stikstof. Hiervoor werken Rijkswaterstaat en ProRail een aantal transitiepaden uit. Voor ProRail zijn dat:

- Spoor;
- WDSM - Weg, Dijk, SpoorMaterieel;
- Kunstwerken en overig materiaal.

Door ProRail zijn in samenwerking met RWS en I&W voor elk transitiepad roadmaps opgesteld. In de roadmaps zijn de (sectorbrede) maatregelen in beeld gebracht en is aangegeven wat de benodigde markttransitie is om de ambitie in 2030 te bereiken (<https://www.duurzame-infra.nl/roadmaps>).

- Transitiepad Spoor
De focus ligt op op hergebruik en verduurzaming van de keten van spoorstaven, dwarsliggers, bovenleidingssystemen, en de inzet van circulaire en modulaire railgebonden gebouwen. Ook is er met marktpartijen gestart met het recyclen van spoorstaven en we doen onderzoek naar de toepassing van biobased materialen in spoorse objecten. ProRail is aangesloten bij de Nationale Aanpak Biobased Bouwen (NABB).
- Transitiepad Weg, Dijk, SpoorMaterieel (WDSM)/Schoon&Emissieloos Bouwen (SEB)
Naast klimaatneutraal en circulair (CO₂-reductie) gaat het in dit transitiepad ook om het behalen van de doelen op het gebied van stikstof en fijnstof.

¹ Klimaatneutraal betekent een netto nul uitstoot van CO₂-equivalenten. Voor Circulariteit zetten we in op een zo hoogwaardig mogelijke functie voor gebruikte producten en materialen na einde levensduur

Een transitie van fossiel bouw materieel naar zero-emissie (ZE) materieel is hiervoor op termijn de meest voor de hand liggende invulling, zeker wanneer er alleen groene stroom wordt gebruikt. Binnen ProRail ligt de focus van dit transitiepad op:

- **Inkoop:** stimuleren van schoon en emissieloos bouw materieel en -voertuigen in contracten met behulp van inkoopmaatregelen (eisen, gunningscriteria).
- **Laadinfra:** beleid ontwikkelen rond laadinfra faciliteiten en een aanpak om zelf laadinfrastructuur te kunnen leveren in bepaalde projecten.
- **Verduurzaming** van zwaar & specialistisch spoormaterieel (innovatie).

Samen met andere publieke opdrachtgevers, marktpartijen en sectororganisaties heeft ProRail zich in 2023 gecommitteerd aan het convenant SEB. De ondertekenaars van dit convenant hanteren in alle aanbestedingsopdrachten en -contracten een basisniveau, gericht op het weren van (oudere) fossiele machines met hoge emissies en de ingroei van emissieloos materieel. Daarnaast passen partijen de koploperaanpak toe; hiermee kan in projecten een hoger ingroeipercentage voor de inzet van emissieloos materieel worden toegepast.

- **Transitiepad Kunstwerken**

In dit transitiepad gaat het voornamelijk om aanleg en onderhoud. Er worden verschillende onderzoeksprojecten uitgevoerd, zoals de remontabele onderdoorgang. Ook wordt duurzaamheid meegenomen in programma's zoals het Meerjarenprogramma geluid en de proeftuin perronkeerwand. De inzet van MKI is hierin een belangrijk middel. ProRail neemt deel aan de "de Betondeal" en het "Staalakkoord" waarin sector en markt initiatieven nemen om deze ketens te verduurzamen.

Voortgang

Binnen de transitiepaden lag de focus in 2025 op het actualiseren van de roadmaps. De vernieuwde roadmaps worden naar verwachting begin 2026 gepubliceerd. Als resultaat van de herijking zijn de maatregelen en uitvoeringsagenda's van de transitiepaden verder aangescherpt en geprioriteerd. KCI en SEB zijn inmiddels verankerd in de jaarplannen en de financiële reeksen en geborgd in de opdrachtverlening (lenW). Binnen de gedefinieerde transitiepaden worden de verschillende maatregelen uitgewerkt. In 2025 zijn onder andere de volgende resultaten behaald:

- Richtlijn toepassing zwavelbetonnen dwarsligger is vrijgegeven;
- Opzet PvA bovenleidingsystemen is afgerond;
- Eerste modulaire onderstation is gerealiseerd (Den Haag);
- Plan voor toepassing van MKI in ontwerpfase is uitgewerkt.

Op directieniveau zijn stappen gezet om de sturing op de MKI verder te versterken. Naast een KPI % MKI reductie wordt een proces KPI uitgewerkt die het aandeel projecten monitort; dit om sturing vanuit de gebieden makkelijker te maken. Ook is met het ministerie van lenW besloten MKI als verplicht gunningscriterium mee te geven in MIRT projecten.

Inmiddels zijn er ca. 39 koploperprojecten met een Zero Emissie gunningscriterium aanbesteed. Er wordt een %ZE KPI ingericht waar vanaf 2026 actief op gestuurd gaat worden. Daarnaast zijn er in 2025 vier pilots gestart/in uitvoering gericht op laden vanaf eigen tractienet.

Samenwerking

Initiatief van Ministerie van lenW, Rijkswaterstaat en ProRail waarbij expliciet samenwerking met en aansluiting bij o.a. Betonakkoord, Staalakkoord, Duurzaam GWW, overheden (provincies, gemeenten, waterschappen) en marktpartijen wordt gezocht. Ook zoekt ProRail actief de verbinding met marktpartijen zoals de spooraannemers om ook gezamenlijk te werken aan duurzaamheidsambities.

Informatie

www.duurzame-infra.nl